

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování Českého jazyka a literatury s cíli v oblastech EV a čtenářství							
Název učební jednotky (téma)	Pohádka Aloise Mikulky O smutném tygrovi						
Stručná anotace učební jednotky	V hodině čtení žáci pracují s pohádkou O smutném tygrovi. Navazují na to, jak pracovaly s pohádkou „Jak to chodívá v pralese“. Hledají v pohádce A. Mikulky všechny postavy. Text žáci převyprávějí z hlediska pohledu všech postav. Konečným výsledkem je převyprávění textu z několika úhlů pohledu.						
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	Tato učební jednotka volně navazuje na lekci <i>Jak to chodí v pralese</i> .						
Časový rozsah učební jednotky	70 minut						
Věk žáků (ročník)	4.–5. ročník						
Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
						Ano	Ano

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Vyučovací obor(y)</p>	<p>Český jazyk a literatura</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. • Žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.
<p>Dlouhodobé cíle</p> <p>(Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)</p>	<p>—</p>
<p>Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák napíše příběh vybraného organismu a porovná je s životem člověka. • Žák vyjádří své stanovisko k smrti či omezení životních potřeb organismu působením člověka. <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák shrne pro něj důležité informace o tématu. • Žák čte s porozuměním. • Žák hledá všechny postavy v textu. • Žák převypráví text z hlediska všech postav.
<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák odhaduje pocity i potřeby zvířat a dalších postav pohybujících se v ZOO. Žák vyjádří svůj názor na úlohu ZOO.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák na základě čtení porozumí textu. • Žák vybere všechny postavy z textu. • Žáci ve skupině vytvoří jednoduchý příběh.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<p><i>Výstupy žáků:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Na základě předchozích znalostí žáci shrnují a vybírají důležité informace v textu. Žáci tuto metodu ovládají. • Žáci na základě pochopení textu převypráví text z hlediska jiných postav v textu. • Žáci ve skupině vytvoří text, který předloží.
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Zopakování pohádky</p> <p>Žáci společně zavzpomínají na pohádku Jak to chodí v pralese.</p> <p>2. Čtení pohádky (10 min)</p> <p>Učitel rozdá dětem text pohádky O smutném tygrovi (Příloha A). Žáci si ji samostatně tichým čtením v lavici přečtou. Každý, kdo si pohádku přečte, si jde sednout do kruhu.</p> <p>3. Diskuse v kruhu (15 min)</p> <p>V kruhu učitel s přibývajícími žáky debatuje o pohádce, kterou si právě přečetli – rozebírá i úlohu ZOO, život zvířat v nich.</p> <p>Učitel položí otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Z jakého důvodu lidé začali zakládat ZOO? ➤ Kdo z vás je pro ZOO? ➤ Kdo z vás je proti ZOO? <p>Žáci postupně tak, jak pohádku přečetly, přicházejí do kruhu a zapojují se do diskuse.</p> <p>Po ukončení diskuse a úvahy o ZOO, děti ještě jednou příběh</p>

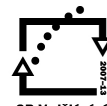
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

přečtou jednotlivě po větách hlasitým výrazným čtením.

4. Práce ve skupinách (25 min)

Vyučující napíše na flipchart či tabuli všechny postavy – hlavní i vedlejší – děti mu je diktují (popř. přidá i jednoduché kresby či obrázky):

- tygr,
- ptáček,
- strážci,
- lidé,
- děti.

Vyučující rozdělí děti do 5 skupin tímto způsobem:

Nechá po kruhu kolovat sáček s lístečky (Příloha B). Na lístečcích jsou texty, podle kterých se děti rozdělí. Při rozdělování do skupin nesmí mluvit, mohou si např. navzájem ukazovat své texty.

1. Podle textů se třída rozdělí do skupin tygrů, ptáčků, lidí, dětí, strážců.
2. Ve skupině si rozdělí role:
 - Tišitel – dbá na dodržování pravidla hlasu na půl metru.
 - Časoměřič – hlídá čas určený k práci, také se plní funkci spojky mezi učitelem a skupinou
 - Zapisovatel – zapisuje výstupy skupiny.
 - Mluvčí – prezentuje výstup skupiny.
 - Čtenář – čte např. zadání.

Po rozdělení do skupin učitel vysvětlí úkol, který žáky čeká:

- Najděte v textu všechny zmínky o vaší postavě a vyznačte je.
- Převyprávějte text z hlediska té postavy, ve kterou jste se proměnili.
- Použijte údaje z textu i ostatní znalosti, které o daných postavách máte.
- Celé vyprávění vypracujte písemně na větší formát papíru

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>v 1. osobě přítomného času. Ponořte se do svých rolí.</p> <p>Skupiny pracují na svém úkolu. Učitel chodí mezi skupinami, pozoruje práci skupin a je nápomocen.</p> <p>5. Závěrečná diskuse (15 min)</p> <p>Na závěr se děti sejdou v kruhu. Učitel vyzve skupiny k prezentaci prací prostřednictvím svých mluvčích. Práce vyvěsí na viditelné místo.</p> <p>Učitel zavede diskuzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Podle čeho jste odhadovali, jak se cítí tygr, ptáček, strážce, člověk a dítě? ➤ V jaké situaci ve svém životě jste se snažili dívat na svět očima druhého? ➤ Proč jste to dělali? ➤ Zažili jste někdy, že se někdo zkusil vcítit do vaší situace? Kdy? Jak se to projevovalo? Jak vám to bylo příjemné? <p>Po prodiskutování jednotlivých otázek ve dvojicích může následovat diskuse v plénu, při které žáci mohou zveřejnit, o čem si povídali.</p> <p>Děti v hodnotícím kruhu řeknou, jak se jim pracovalo, co se naučily, nad čím budou ještě přemýšlet. Navzájem se ocení.</p>
<p>Seznam příloh</p>	<p>Příloha A – O smutném tygrovi</p> <p>Příloha B – Texty k rozdělení do skupin</p> <p>www.divadloelf.cz/web_elf_zuza/vitejte.htm</p>
<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Mgr. Vladimíra Poláčková</p> <p>ZŠ Liberec</p> <p>Lesní 572/12, 460 01 Liberec 1</p>

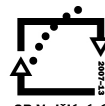
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Závěrečná sebereflexe učitele
(následuje po odučení učební jednotky)

<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>Velmi se osvědčila pravidla, která máme ve třídě zavedena při práci ve skupině, dále čtenářské návyky dětí, návaznost na předchozí hodinu s pohádkou A. Mikulky Jak to chodívá v pralese.</p> <p>Děti měly velké znalosti o úloze ZOO.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>—</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>—</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Alois Mikulka

O SMUTNÉM TYGROVI

Byl jednou jeden tygr. Byl zavřený v kleci v zoologické zahradě.

Klec byla pevná, železná a ještě byl kolem plot z drátu.

Lidé se na něj chodili dívat a ukazovali ho svým dětem.

Říkávali: „To je zlý tygr, nebudeš-li hodný, sežere tě!“

Děti plakávaly strachem a lidé se smáli.

Tygr jenom ležel a byl tichý. Díval se přes mříže a přes lidi na oblohu, na slunce, v noci na měsíc a na hvězdy a vzpomínal jenom, jaké to bylo, když byl ještě maličký. Na džungli, na řeku, na hustou trávu, na svobodu. A měl veliké, převeliké oči. To proto, že mu bylo smutno.

Jednou na večer, když už v zoologické zahradě nikdo nebyl, tygr se zase díval na vycházející měsíc – a tu letěl kolem jeho klece ptáček. Takový maličký. Nikdy tudy žádný takový neletěl, až najednou tenhle.

Tygr na něj zavolal: „Ptáčku!“

Ptáček chtěl letět dál, ale zahlédl veliké smutné tygří oči. I vlétl mezi mříže.

Chvíli se na sebe dívali a tu tygr zlehýnka ptáčka pohladil tlapou po hlavičce.

A ptáček neodletěl. Ani se nebál.

Věděl dobře, že ten, kdo má takové veliké smutné oči, není zlý.

Tygr si povzdychl: „Být tak maličký jako ty, mít křidélka – to by mi bylo dobře! Co děláš, co jíš, že jsi tak maličkým ptáčkem?“

Ptáček dal hlavičku na bok a povídá tygrovi:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„Nebud' smutný. Jím taková šedivá semínka, co rostou v lese. Přinesu ti jich několik, ty je sníš – a možná že budeš takovým ptáčkem jako já.“

Potom ptáček ulétl. Tygr ležel u mříže a čekal.

Za chvíli byl ptáček zpátky a přinesl v zobáčku pár šedivých semínek.

Tygr je spolkl a pocítil, že se trochu zmenšil.

Podíval se udiveně na ptáčka – a ten jenom povídá: „Vidíš!“

Začal létat a nosit šedivá semínka a tygr je jedl a menšil se, až byl maličký jako ptáček.

I křidélka mu narostla. Proklouzl tedy skrze mříže a byl na svobodě.

Zaradovali se oba ptáčkové a vesele ulétli někam daleko, pryč.

Divili se druhý den strážci v zoologické zahradě, když viděli, prázdnou a zavřenou klec.

Ale kdybyste jim stokrát vykládali, jak se to stalo, řeknou vám:

„Nemluvte hlouposti! Takové věci se přece dějí jen v pohádkách.“

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Texty pro rozdělení do skupin

Jsem kočkovitá šelma, predátor. Pokud žiji v Indii, jmenuji se indický. Pokud žiji v Asii v tajze, jmenuji se usurijský. Na Sumatře jsem sumaterský, v Číně čínský. Žiji jako samotář, lovím zezadu. K životu potřebuji člověkem nedotčené krajiny, dostatek vody.

Mým úkolem je hlídat v ZOO. Hlídám hlavně návštěvníky, zda neporušují návštěvní řád. Někdy se stane, že návštěvníci krmí zvířata. Myslí si, že jim tím pomáhají. Ale pravý opak je pravdou. Někteří návštěvníci také házejí různé předměty do výběhu, dokonce si třeba chtějí zvířata pohladit.

Jsem člověk moudrý -- homo sapiens. Jsem obratlovec, savec. Na světě je nás lidí 7 miliard a toto číslo neustále stoupá. Osídlil jsem skoro všechny krajiny světa. Jsem všežravec, myslím. Vymýšlím nové věci ku prospěchu lidstva, ale i naopak. Nemohu žít bez lásky.

Jsem dvojnohý obratlovec, létající a snášejí vejce. Mám peří, zobák a křídla. Dosahuji různých velikostí od miniaturního kolibříka až po pštrosa. Vejce ukládám do hnízd, starám se o mláďata. Domlouvám se zpěvem, voláním či pohyby. Dokážu cestovat po celém světě ve velkých hejnech.

Jsem mládě člověka. Člověk se o mě od narození stará až do doby mé dospělosti. Procházím několika vývojovými stupni – novorozenec, kojeneček, batole, mladší školní věk, starší školní věk, puberta a dospělost. Chodím do školy a neustále se něčemu učím. Rád(a) si hraji, směji se. Mám rád(a) své rodiče a oni mě.

